

عضو هیئت علمی دانشگاه اصفهان در گفت‌وگو با ایگنا:

محدود کردن انتخاب، مسخ انتخابات است / وعده‌های دروغین؛ مصداق فریب افکار عمومی

عضو هیئت علمی دانشگاه اصفهان گفت: برخی افراد و گروه‌ها مفهوم انتخابات را به‌درستی متوجه نشده‌اند و اگر مردم فردی را خلاف نظر و رأی این افراد و گروه‌ها انتخاب کنند، خطاکار و خطاپیشه تلقی می‌شوند، در حالی که این دیگر معنای انتخاب نمی‌دهد و مسخ انتخابات است.

تاریخ: ۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۰ - ۱۲:۰۴

کد خبر: ۳۹۷۲۴۳۲

حجت‌الاسلام محمد سلطانی، عضو هیئت علمی گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان در گفت‌وگو با ایگنا از اصفهان، درباره اخلاق انتخاباتی، اظهار کرد: اصول اخلاقی ثابتی وجود دارد که هر انسان خردمندی فارغ از دین و مذهب و گرایش سیاسی خود کاملاً این اصول را درک می‌کند، برای مثال هر سلیقه و گرایش سیاسی که داشته باشیم و از هر دین و آیینی که پیروی کنیم، این را درک می‌کنیم که دروغ گفتن، تهمت زدن و اظهارات خلاف واقع به زبان آوردن، زشت و ناپسند است و همه انسان‌های خردمند این رفتارها را تقبیح می‌کنند. وقتی این اصول را درک کردیم و پذیرفتیم، نتیجه و بازتاب آن در رقابت‌ها و تبلیغات انتخاباتی مشخص می‌شود.

وی افزود: کسانی که داوطلب و کاندیدای یک مقام هستند، نباید دروغ بگویند، یا به رقبایشان تهمت بزنند، یا وعده‌های خلاف واقع و بی‌اصل و اساس و خارج از توان خود بدهند، یا وعده‌هایی که قصد عملی کردن آنها را ندارند. همچنین هواداران نامزدها نباید به یکدیگر یا کاندیدای رقیب تهمت بزنند و دروغ بگویند. متأسفانه برخی افراد فکر می‌کنند وقتی صحبت از انتخابات و رقابت‌های سیاسی به میان می‌آید، همه حرام‌ها حلال و همه مسائل غیراخلاقی مجاز و روا می‌شود، بنابراین انواع و اقسام تهمت‌ها و دروغ‌ها را به رقیب نسبت می‌دهند و انواع و اقسام وعده‌های بی‌پایه و اساس و غیرواقعی را بیان می‌کنند.

عضو هیئت علمی گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان بیان کرد: همان‌طور که در تاریخ ثبت شده، زمانی که خلیفه دوم مورد سوءقصد واقع شد و در آستانه مرگ قرار گرفت، شورای شش نفره‌ای تشکیل شد که امیرالمؤمنین (ع) نیز یکی از آنها بود. در این شورا، کسی که رأی و نظرش برای انتخاب خلیفه بعدی تعیین‌کننده محسوب می‌شد، عبدالرحمان بن عوف بود. وی نزد امیرالمؤمنین (ع) آمد و خلافت را به ایشان پیشنهاد داد، به شرطی که به قرآن کریم، سنت پیامبر اکرم (ص) و روش دو خلیفه پیشین عمل کند. امیرالمؤمنین (ع) فقط دو شرط نخست را پذیرفت و با وجود اینکه عبدالرحمان بن عوف پیشنهاد و شروط

خود را دوباره و سه‌باره تکرار کرد، حضرت علی(ع) آنچه را که نمی‌خواست انجام دهد، متعهد نشد. این درسی برای امروز ما است که اگر داوطلبان انتخابات نمی‌توانند یا نمی‌خواهند کاری را انجام دهند، به عهده نگیرند. این فریب افکار عمومی است که وعده‌ای بدهیم یا سخنی بگوییم که از انجام آن عاجز هستیم یا اساساً اعتقادی به آن نداریم.

بیشتر بخوانید:

- [اخلاق انتخاباتی، عمل کردن به اقتضای انسانیت است](#)
- [رعایت اخلاق انتخاباتی به انتخاب عقلانی می‌انجامد](#)
- [بی‌اخلاقی انتخاباتی ناشی از ضعف دیانت است](#)
- [حاکمیت اخلاق بر انتخابات نیازمند تدوین قانون است](#)

حجت‌الاسلام سلطانی اضافه کرد: متأسفانه در ایام انتخابات شاهد هستیم که انواع و اقسام تهمت‌ها به افراد مختلف زده می‌شود و همه متحیر می‌مانند که اگر یک کاندیدا تا این اندازه خائن است، پس چرا مورد تأیید قرار گرفته و وقتی رأی می‌آورد، آن مقام را تصدی می‌کند؟ اصل اخلاقی دیگری که در رقابت‌های انتخاباتی باید به آن توجه شود، اینکه اگر قرار است مطلبی یا خبری به کسی نسبت داده شود، آن شخص اجازه دفاع نیز داشته باشد. متأسفانه سال‌ها پیش در یکی از مناظرات انتخاباتی، یکی از کاندیداهای ریاست‌جمهوری اتهاماتی به برخی افراد وارد کرد، حتی افرادی که در آن جلسه حاضر نبوده یا کاندیدای ریاست‌جمهوری نبودند و هیچ‌گاه اجازه دفاع به آنها داده نشد. این عملی غیراخلاقی و نامشروع محسوب می‌شود و برای یک جامعه اسلامی ناپسند است که به افراد اتهام زده شود، در حالی که اجازه دفاع ندارند. آیات قرآن نیز بر این امر دلالت دارد که اتهام‌زنی بدون اجازه دفاع پسندیده نیست و اگر فردی متهم شد، باید اجازه دفاع به او داده شود. این موضوع در مورد کاندیداهای انتخابات نیز باید مورد توجه قرار گیرد.

وی تصریح کرد: مطلبی که به‌عنوان هشدار خطاب به همه برادران و خواهران دینی‌ام مطرح می‌کنم، این است که در روایات منسوب به اهل بیت(ع)، شدیدترین و بزرگترین حسرت در روز قیامت از آن کسی است که دین و شرافت خود را برای دنیای دیگری فروخته باشد، یعنی دین خود را در معرض خطر قرار داده باشد، آن هم نه برای دنیای خودش، بلکه برای دنیای دیگری. من نکته‌ای در اینجا اضافه می‌کنم و آن اینکه چه حسرت بزرگی خواهد داشت، کسی که دین و شرافت و اعتقادات و باورهای خود را در معرض خطر قرار دهد، برای دنیای احتمالی شخص دیگری، مثلاً معلوم نیست یک کاندیدا رأی بیاورد و آن منصب را به عهده بگیرد، بنابراین برای دنیای احتمالی و پیروزی دیگران دین و اعتقادات خودمان را در معرض خطر قرار ندهیم، زبان‌مان را به دروغ و تهمت آلوده نکنیم و شرافت خود را نادیده نگیریم، با این بهانه که خبری را از منبعی موثق دریافت کرده‌ایم، کدام منبع موثق و این موثق بودن به چه معنا است؟ اگر بخواهیم خبری را از منبعی موثق پخش کنیم و متضمن دروغ و تهمت باشد، حرام است و از طرف دیگر، فردی که به او اتهام زده شده، باید اجازه دفاع داشته باشد.

عضو هیئت علمی گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان اظهار کرد: آیاتی از سوره نور با عنوان «آیاتِ إفک» مشهور است که شأن نزول آن این بود که مطلبی در میان مسلمانان پخش شد و تعدادی از آنها به بانوی مؤمنی اتهام زدند. در این آیات خداوند می‌فرماید: «إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِأَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّئًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ؛ آن‌گاه که آن بهتان را از زبان یکدیگر می‌گرفتید و با زبان‌های خود چیزی را که بدان علم نداشتید، می‌گفتید و می‌پنداشتید که کاری سهل و ساده است، با اینکه آن امر نزد خدا

بس بزرگ بود؛ ما در زمانه خودمان خبر یا مطلب یا اتهامی را با یک انگشت در گروه‌های مختلف پخش و فکر می‌کنیم با این کار اتفاق خاصی نمی‌افتد، در حالی که این کار نزد خدا کیفر دارد که به مسلمانی اتهام بزنیم.

وی در پاسخ به این سؤال که در جامعه ما چقدر اخلاق انتخاباتی از سوی کاندیداها و هواداران آنها رعایت می‌شود، گفت: ما باید به‌سوی اصلاح و صلاح پیش برویم، اگر کسی بگوید در خصوص رعایت اخلاق انتخاباتی در بهترین وضعیت موجود قرار داریم، قطعاً خطا گفته است. ما هیچ‌گاه به بهترین وضعیت نخواهیم رسید و همواره باید به‌سوی کمال و اكمال پیش برویم. افرادی که در رقابت‌های انتخاباتی اعم از شوراهای شهر و روستا، مجلس و ریاست‌جمهوری شرکت می‌کنند، باید برنامه ارائه دهند. اینکه فردی در کودکی در سریالی بازی کرده، یا کسی شهرتی دارد و سلبریتی محسوب می‌شود، یا ورزشکاری مدال آور است، نباید پایه و اساسی برای رأی دادن باشد و معنا ندارد که چنین افرادی برای رقابت‌های انتخاباتی کاندیدا شوند. متأسفانه یکی از نواقص بزرگ انتخابات در کشور ما این است که افراد متخصص قانون‌گذاری، مسائل شهری و یک امر خاص نیستند و صرفاً به‌واسطه شهرتی که دارند، وارد عرصه انتخابات می‌شوند و بعضاً رأی هم می‌آورند.

حجت‌الاسلام سلطانی افزود: کاندیداها و طرفداران آنها به‌جای تخریب طرف مقابل و اتهام‌زنی به او، باید از سوابق خود دفاع و برنامه‌هایشان را مطرح کنند و حتی به ابهامات و شبهاتی که در ذهن مردم راجع به آنها وجود دارد، پاسخ دهند.

وی تصریح کرد: متأسفانه برخی افراد مفهوم انتخابات را به‌درستی متوجه نشده‌اند و از مردم انتظار دارند به فردی که این افراد بهتر و برتر می‌دانند، رأی دهند و اگر مردم فرد دیگری را انتخاب کنند، خطاکار و خطاپیشه تلقی می‌شوند. اگر این‌گونه فکر کنیم، دیگر معنایی برای انتخاب باقی نمی‌ماند و این طرز تلقی مثل این است که گزینه‌ای را در مقابل افراد قرار دهیم و بگوییم حتماً باید این را انتخاب کنید، در حالی که این دیگر انتخاب نیست، بلکه مسخ انتخابات است. افراد و گروه‌هایی که همواره مردم را تخطئه کرده و فکر می‌کنند مردم باید طبق نظر آنها رأی دهند و اگر این کار را انجام ندهند، خطاکار هستند، باید این افراد و گروه‌ها را به تعریف درست انتخابات ارجاع دهیم. وقتی تعدادی گزینه در مقابل افراد قرار گرفت و این گزینه‌ها صالح قلمداد شدند، هیچ فرد یا گروهی نمی‌تواند درست و غلط را تعیین کند و این مردم هستند که حق دارند رأی دهند و رأی آنها کاندیدای برتر و پیروز را مشخص می‌کند.